

פארבריינגען עם הרבי

התוועדות

כ"ף מר-חשון ה'תשמ"ב
יום הולדת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

תוכן עניינים

בו "ירושלים גו' שחברה לה יחדיו" – החיבור דירושלים של מעלה וירושלים של מטה, שהו"ע אחדות ישראל; האפשרות לאחדות אמיתית ("ויחן) - ע"י שבנ"י עומדים "נגד ההר".

ההוראה בפועל: הוספה בשנה זו בענין אהבת ואחדות ישראל, ובהשפעה על הזולת בדרכי נועם וכו"כ פעמים; ממבצע אהבת ישראל יומשך הענין בכל שאר ה"מבצעים".

שיחה ג': מבצע ס"ת הכלליים.

יש להשפיע על כאו"א מישראל לרכוש אות, ובאופן ד"טרם כלה לדבר" - שהוא נענה מיד כשהוא שומע על כללות הענין, כיון שהוא רוצה זאת בעצמו; כתיבת כמה ס"ת ע"פ חילוקי המנהגים דאשכנזים וספרדים וכו'; עי"ז זוכים לביאת המשיח עוד "טרם כלה" לכתוב את ספרי התורה.

שיחה ד': כ"ף מר-חשון: שמו של בעל יום ההולדת. הקשר דענין השלום והאחדות לבעל יום ההולדת - שענינו הי' לאחד נגלה דתורה ופנימיות התורה; ענין זה מרומז בשמותיו "שלום", "דוב" ("מסורבל בבשר" וביחד עם זה "אין לו מנוחה"), וכפי שנמשך למטה מטה – "בער" (שם בלע"ז).

ההוראה בפועל: הוספה בלימוד נגלה דתורה ופנימיות התורה יחד, ובאהבת ואחדות ישראל.

שיחה א': כ"ף מר-חשון: ביאור במאמר בעל יום ההולדת – "מהי הוא טרם כלה לדבר".

הביאור במאמר בעל יום ההולדת עה"פ (בשיעור חומש היומי) "ויהי הוא טרם כלה לדבר", שהטעם שדוקא אצל אליעזר הי' באופן זה הוא בכח יצחק שהוא בחי' גבורה; הטעם שענין זה הי' דוקא בשליחות זו - כיון שהשידוך דיצחק ורבקה הו"ע יחוד מ"ה וב"ן; וזהו גם הטעם שהי' צורך להביא את רבקה מחו"ל דוקא (למרות מעלת יצחק באותו זמן כו') כי צ"ל בחי' המטה (ב"ן) דוקא.

יחוד מ"ה וב"ן בעבודה – החיבור דתורה ומצוות: קיום המצוה בהקדמת לימוד הענין בתורה, ולאידך

לימוד התורה באופן השייך למעשה (ה)

יחוד מ"ה וב"ן הו"ע חיבור הנשמה והגוף, ולכן זהו ענין כללי העולה על כולנה, כיון שרק עי"ז שייך קיום התומ"צ.

ההוראה בפועל: אין להתפעל מחושך הגלות, כיון שכל יהודי הוא "אליעזר עבד אברהם", ונענה באופן ד"טרם כלה לדבר"; ומ"מ צ"ל גם עבודתו שלו, כדי שלא יהי' "נהמא דכסופא" (שזהו הטעם לכללות ענין הגלות).

שיחה ב': כ"ף מר-חשון: מזמור קכ"ב בתהלים.

הענין המיוחד ביום ההולדת דשנה זו (באופן המובן לכאו"א מישראל) – שבו מתחילים ללמוד מזמור קכ"ב בתהלים, שבו מדובר ע"ד ענין השלום, ונאמר

בס"ד. אור ליום ג', כ"ף מרחשון ה'תשמ"ב.

בלתי מוגה

שיחה א':

א. ידועה תורת אדמו"ר הזקן שצריכים לחיות עם הזמן, היינו, שצריכים ללמוד הוראה מפרשת השבוע, ובמיוחד – מחלק הפרשה השייך ליום זה, יום השלישי בשבוע.

ומאחר שהתוועדות זו נערכת בקשר ליום הולדת כ"ק אדמו"ר מהורש"ב נ"ע – ראוי להתחיל התוועדות זו עם תורת כ"ק אדמו"ר נ"ע על פסוק השייך לשיעור חומש דיום זה.

והמעשה הוא העיקר – היינו, שההוראה תבוא במעשה בפועל, ובאופן ד"הימים האלה נזכרים ונעשים", היינו, שע"י הזכרון ("נזכרים") כדבעי [כמבואר בשיחות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שצריכים "לחיות" ("איבערלעבן") כל דבר מחדש, כשם שרואה זאת בראי' מוחשית וכו'], "נעשים" ונמשכים מחדש כל הענינים וההשפעות שנמשכו ב"ימים האלה", כולל גם "נעשים" – מעשה בפועל, שהמעשה הוא העיקר.

ב. על הפסוק "ויהי הוא טרם כלה לדבר גו'" (שנאמר בשיעור חומש דיום זה) – מביא בעל יום ההולדת במאמרו (ד"ה זה דשנת תרנ"ט) את מאמר המדרש:

"תני רשב"י ג' הם שנענו במענה פיהם אליעזר משה ושלמה. אליעזר דכתיב ויהי הוא טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת, משה דכתיב ויהי ככלותו לדבר את הדברים האלה ותבקע האדמה. שלמה דכתיב ויהי ככלות שלמה להתפלל אל ה' ואש ירדה מן השמים".

וממשיך במאמר: "ובנזה"ק מדייק דעם היות שכולם נענו במענה פיהם, מ"מ יש יתרון באליעזר לגבי משה ושלמה, שהם נענו ככלותם לדבר, היינו כשגמרו תפלתם, ואליעזר נענה טרם שכלה לדבר כו'".

ומקשה במאמר: "לכאורה אינו מובן איך שייך לומר שתפלת אליעזר פעל יותר מתפלת משה ושלמה, שהוא נענה קודם שגמר תפלתו כו'?"

וביאור קושיא זו: כללות ענין התפלה הוא – חיבור עליון ותחתון, היינו, שתהי' ההמשכה ממקום עליון ביותר עד מקום תחתון ביותר. ובפשטות הרי נקל יותר לפעול את החיבור דעליון ותחתון לאחרי ביטול הגזירה דעליונים לא ירדו למטה ותחתונים לא יעלו למעלה. וא"כ, מאחר שביטול הגזירה הי' במ"ת, ואליעזר הי' קודם מ"ת – איך יתכן שאצל אליעזר נפעל הענין דחיבור עליון ותחתון באופן נעלה יותר מאשר אצל משה ושלמה שהיו לאחרי מ"ת?!

והביאור בזה:

בהמשכת אלקות ישנם ב' אופנים, וכמ"ש "השולח אמרתו ארץ עד מהרה ירוץ דברו": "השולח אמרתו ארץ" היינו ההמשכה ההולכת לאט לאט, והיינו מה שנמשך בבחי' השתלשלות ממדריגה למדריגה, שמתעכבת בכל מדריגה ובכל עולם כו'. ומ"ש "עד מהרה ירוץ דברו" היינו שנמשך במהירות ואינו מתעכב בעולמות, לפי שזוהי המשכת החסד שלמעלה מסדר השתלשלות, ולמעלה ממדידה והגבלה, כולל הגבלה דזמן ומקום, ולכן, כאשר הענין נפעל למעלה הרי הוא נמשך למטה תיכף ומיד, בלי שום עיכוב.

וזוהו הענין מה שנענו במענה פיהם, היינו לפי שהגיעו בתפלתם בבחי' אור א"ס שלמעלה מסדר השתלשלות, ולכן נענו מיד בלי שום עיכוב כו'. כי משה וכן שלמה שייכים לקו האמצעי, שעולה עד הכתר, היינו, בבחי' אור א"ס שלמעלה מסדר השתלשלות.

ואעפ"כ, ישנו יתרון בתפלת אליעזר שנענה טרם שכלה לדבר – שזוהו בזכותו של יצחק, בחי' הגבורה, כידוע שעיקר מהירות ההמשכה הוא מצד הגבורה דוקא, כמ"ש ישיש כגבור לרוץ אורח, היינו, שכדי שיהי' לרוץ אורח, בבחי' מהירות ומרוצה, זהו ע"י ישיש כגבור (בחי' גבורה) דוקא.

וכמבואר בזהר שמ"ש "ישיש כגבור" קאי על בחי' גבורה שבחסד, "דאמתיק דינא בחסד", שאז הגבורה היא בבחי' תגבורת החיות (ע"ד המבואר בנוגע ל"גבורות גשמים"), דשרשו מבחי' תגבורת העצמות, ומשם דוקא נמשך בחי' מהירות ההשפעה.

עד כאן תוכן הביאור דמאמר הנ"ל.

ג. ע"פ האמור לעיל מובן רק כיצד יתכן אפשריות כזו שתפלת אליעזר תפעל יותר מתפלת משה ושלמה – שזוהו בזכותו של יצחק, שענינו תגבורת החיות וכו'. אבל עדיין אינו מובן: מהו טעם הדבר שאפשריות זו נוצלה דוקא בענין זה – שליחותו של אליעזר להביא את רבקה ליצחק?

והביאור בזה:

ידוע מארז"ל "יפה שיחתן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה".

ומבואר בדרושי רבותינו נשיאינו שהטעם דכפל הפרשה של אליעזר הוא – לפי שפרשה של אליעזר עוסקת בפרטי השידוך שבין יצחק לרבקה, שזהו כללות הענק דחיבור ויחוד מ"ה וב"ן (כי יצחק הוא בחי' מ"ה, ורבקה היא בחי' ב"ן), ומאחר שהענין דיחוד מ"ה וב"ן הוא ענין כללי ביותר (עד שזהו כללות העבודה דקיום התומ"צ, כדלקמן), לכן הוכפלה פרשה זו.

ואע"פ שגם בשאר המצוות ישנו הענק דחיבור מ"ה וב"ן (כדלקמן) – הנה החיבור דמ"ה וב"ן שבכל מצוה הוא ענק פרטי בלבד, אבל בפרשה של אליעזר מדובר אודות כללות הענק דיחוד מ"ה וב"ן שנפעל ע"י השידוך דיצחק ורבקה, היינו, שזהו ההתחלה והכלל דכללות הענין דיחוד מ"ה וב"ן.

ועפ"ז מובן הטעם מדוע היתה צריכה להיות המשכת בחי' תגבורת החיות כו' ("עד מהרה ירוץ דברו") בתפלתו של אליעזר – מאחר שתפלתו של אליעזר היתה קשורה עם השידוך דיצחק ורבקה, שזהו כללות הענק דיחוד מ"ה וב"ן, ומצד גודל הענין שבזה צריכה להיות ההמשכה באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו". ולכן דוקא בתפלתו של אליעזר הי' הענין ד"טרם כלה לדבר גו'" (ולא בתפלת משה ושלמה).

ד. ע"פ האמור לעיל יובן מדוע הוצרך אליעזר לרדת לחוץ לארץ כדי להביא משם את רבקה, שהיא היתה "כשושנה בין החוחים", ומשם דוקא הובאה ליצחק, שהוא הי' "עולה תמימה" (ולא הורשה לצאת לחוץ לארץ), ואח"כ הי' החיבור והיחוד ביניהם.

והביאור בזה:

השידוך שבין יצחק ורבקה נפעל לאחרי שיצחק הי' כבר בדרגה נעלית ביותר. דהנה, השידוך שבין אברהם ושרה הי' קודם שאברהם הגיע לדרגתו הנעלית, כי אברהם הגיע לדרגתו הנעלית בהיותו בן ארבעים שנה, או בן מ"ח שנה, כמבואר במדרז"ל, וזה הי' כבר לאחרי השידוך שלו עם שרה. וכמוכן מפשטות הכתובים שמעלתו של אברהם, "ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם", היתה לאחרי שאברהם ושרה היו נשואים משך זמן רב. משא"כ השידוך שבין יצחק ורבקה נפעל לאחרי שיצחק הי' כבר בדרגתו הנעלית.

דהנה, השידוך שבין יצחק לרבקה הי' לאחרי עקידת יצחק, היינו, נוסף על העילוי שהי' אצל יצחק ע"י מצות המילה, "בריתי בבשרכם לברית עולם", [דלא כאברהם, שבעת השידוך עם שרה לא היתה אצלו מעלת המילה], הי' אצלו גם גודל העילוי דענין העקידה.

דהנה, גם קודם העקידה הי' יצחק בדרגא נעלית ביותר, כמבואר בפרש"י שגם כאשר "הבין יצחק שהוא הולך לישחט, וילכו שניהם יחדיו, בלב שוה" "ברצון ושמחה כו" — שכל זה הי' קודם העקידה, ומזה מובן גודל מעלתו של יצחק לאחרי העקידה.

וכמובן בפשטות — אפילו לפשוטי עם — גודל העילוי שנפעל אצל יצחק לאחרי העקידה, שהרי על כל צעד ושעל מזכירים בנ"י את הזכות דעקידת יצחק, כמ"ש בתפלת ר"ה "ועקידת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור", ולא רק בתפלת ר"ה, אלא בכל יום ויום אומרים בהתחלת התפלה פרשת העקידה, ובימי החול (בימים שאומרים תחנון) מוסיפים לפני"ז ולאח"ז בקשת תחנונים כו' שהקב"ה יזכור לבנ"י את הזכות דעקידת יצחק כו'.

ולאחרי שיצחק הגיע לדרגא נעלית ביותר — שלח אברהם את אליעזר לחוץ לארץ, שזוהי ירידה גדולה ביותר, שהרי גם בזמן ההוא היתה בארץ ישראל קדושה יתירה, שלכן נאמר ליצחק "אל תרד מצרימה", "שאתה עולה תמימה, ואין חוצה לארץ כדאי לך" (פרש"י עה"פ),

ודוקא מחוץ לארץ הי' צריך אליעזר לקחת אשה ליצחק, היינו, שהיו צריכים לקחת את רבקה ממקום תחתון ביותר, ממקום שהיתה בו "כשושנה בין החוחים", ומשם דוקא הביאוה ליצחק.

זאת אומרת: אע"פ שיצחק הי' בדרגא נעלית ביותר, עד שנאסר עליו לצאת לחוץ לארץ, אעפ"כ, הלך אליעזר — בשליחותו של אברהם, "אחד הי' אברהם" — לקחת אשה ליצחק מחוץ לארץ דוקא.

וכל זה — למרות שענינו של אברהם אבינו הוא מדת החסד, כמ"ש "אברהם אוהבי", אפילו כאשר מדובר אודות ערביים, ועאכו"כ כאשר מדובר אודות "דמשק אליעזר", "דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים", ועאכו"כ כאשר מדובר אודות שליחות הקשורה עם השידוך דיצחק ורבקה, שזה הי' היסוד לבנין עם ישראל כולו, כמ"ש "כי ביצחק יקרא לך זרע" — אעפ"כ, שלח אברהם את אליעזר לקחת אשה ליצחק מחוץ לארץ דוקא.

וענין זה מובן ע"פ האמור לעיל שכללות ענין השידוך והנישואין דיצחק ורבקה הוא הענין דיחוד מ"ה וב"ן, היינו, יחוד וחיבור עליון (מ"ה) ותחתון (ב"ן) — שלכן נלקחה רבקה מחוץ לארץ (מטה) דוקא.

וזהו גם הביאור בנוגע לכללות הענין ד"מפני חטאינו גלינו מארצנו" [הן בנוגע ליהודים שנמצאים בחוץ לארץ, והן בנוגע ליהודים שנמצאים בארץ הקודש, שגם הם אומרים בתפלה "ומפני חטאינו גלינו

מארצנו" [– היינו, שתכלית הכוונה בירידת הגלות היא – העלאת המטה, שזהו כללות הענין דיחוד מ"ה וב"ן.

ה. וביאור הענין דיחוד מ"ה וב"ן בעבודת האדם:

כללות החילוק שבין מ"ה וב"ן הוא – החילוק שבין "מיין עילאין" ו"מיין תתאין". ובעבודת האדם – החילוק שבין תורה ומצוות.

דהנה, תורה היא בבחי' שמים (עליון), כמ"ש "מן השמים השמיעך את קולו", וענינה המשכה מלמעלה למטה. והמצוות נתלבשו בדברים גשמיים דוקא, וניתנו בעוה"ז (תחתון) דוקא (ולא בג"ע כו'), וענינם העלאה מלמטה למעלה, היינו, שלוקחים דבר גשמי (תחתון), ועושים ממנו דבר של מצוה, מלשון צוותא וחיבור, חיבור עם רצון העליון, ולמעלה מזה – בחי' בעל הרצון.

ועבודת האדם צריכה להיות באופן דיחוד מ"ה וב"ן, היינו, לחבר ולאחד את ב' הענינים דתורה ומצוות.

והביאור בזה – בפשטות:

כאשר רוצים לידע כיצד לקיים מצוה מסויימת – צריכים לכל לראש ללמוד ענין זה בתורה, ואז יודעים את הוראת התורה כיצד לקיים מצוה זו.

ועד"ז לאידך – "כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו", אלא צריך להיות תורה וגמילות חסדים (שזהו כללות ענין המצוות), כולל גם עבודת התפלה (שענינה – העלאה מלמטה למעלה), מאחד ש"עיון תפלה היינו בכלל גמילות חסדים, דכתיב גומל נפשו איש חסד" (פרש"י שבת קכו, ב).

וכמובן גם ממארז"ל "תפלתי סמוכה למטתי", היינו, שלימוד התורה צריך להיות לאחדי הקדמת עבודת התפלה, שאז הלימוד הוא באופן נעלה יותר.

וכמרז"ל שלימוד התורה צריך להיות באופן ד"ברכו בתורה תחלה" (שעי"ז שוללים את הענין ד"אבדה הארץ"), שזהו כללות הענין דברכת המצוות – חלק מקיום המצוות.

ובפשטות: כדי שלימוד התורה יהי' באופן שעי"ז ידע כיצד להתנהג במעשה בפועל – הרי זה דוקא כאשר הלימוד הוא באופן שלומד מה שהתורה אומרת לו, ולא באופן שמנסה לפרש את דברי התורה כפי רצונו. וזה נעשה לאחרי ההקדמה ד"ונפשי כעפר לכל תהי'", שעי"ז נפעל הענין ד"פתח לבי בתורתך", שאז הלימוד הוא כדבעי, מגלה פנים בתורה כהלכה.

והרי כללות הענין ד"ונפשי כעפר לכל תהי" נפעל ע"י עבודת התפלה, שהיא "סולם מוצב ארצה גו", שזהו כללות הענין דהעלאה מלמטה למעלה (בדוגמת התוכן הכללי דמעשה המצוות), היינו, שע"י הירידה למטה מטה ביותר ("ונפשי כעפר לכל תהי") נפעל העילוי ד"מאן מלכי רבנן", היינו, שהוא מתעלה לדרגא נעלית ביותר, למעלה ממצייאות כל הענינים שמסביבו, ולמעלה מכללות מציאות העולם.

וכמבואר בהמשך תרס"ו (לבעל יום ההולדת) שכאשר לימוד התורה הוא באופן הנוגע למעשה בפועל, לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא, היינו, שעל יסוד הפס"ד שלו בלימוד התורה יתנהגו במעשה בפועל, הרי זה פועל אצלו תנועה של יראה ופחד (שמא לא יכוין כפי אמיתית הענין ח"ו), ודוקא ע"י היראה והביטול כו' הרי הוא מצליח (לאחרי כל השקו"ט דלימוד התורה) להסיק את המסקנא הנכונה והאמיתית — פס"ד בנוגע למעשה בפועל.

ועפ"ז מובן כיצד נפעל החיבור דמ"ה וב"ן בעבודת האדם - כאשר לימוד התורה וקיום המצוות נעשים לדבר אחד, כנ"ל בארוכה.

ו. עפ"ז מובן שהענין דיחוד מ"ה וב"ן הוא ענין כללי העולה על כולנה — מאחר שזהו כללות הענין דחיבור מעלה ומטה, החיבור דתורה ומצוות, וכללות הענין דחיבור הנשמה והגוף (כמבואר בכ"מ שנשמה וגוף הם בדוגמת מ"ה וב"ן).

ובפרט שכללות העבודה דקיום התורה ומצוותי' כדרוש שייכת רק לאחרי חיבור הנשמה והגוף (חיבור מ"ה וב"ן) — כי דוקא כאשר הנשמה מלובשת בגוף הרי היא יכולה לקיים את התורה ומצוותי' באופן המתאים.

ועד"ז מה שאמרו חז"ל שכל העולם כולו נברא "בשביל ישראל" — הרי המדובר אודות בני כפי שהם באופן דנשמה בגוף דוקא.

ועד"ז מה שאמרו חז"ל שמחשבתם של ישראל קרמה לכל דבר, אפילו לתורה, שנאמר צו את בני ישראל, דבר אל בני ישראל — הרי זה אמור על בני כפי שהם באופן דנשמה בגוף דוקא, כי נתינת התורה לבני (צו את בני, דבר אל בני) בשלימותה נפעלה בעת מ"ת, ובמ"ת הודגש הענין דבשר ודם, "ילוד אשה", נשמה בגוף דוקא.

ואפילו קודם מ"ת הי' כבר ענין של מצוה בעולם, כפי שמצינו בפרשת אליעזר שאברהם אמר לו "שים נא ירך תחת ירכי", וכפרש"י "שהנשבע צריך שיטול בזו חפץ של מצוה כו' והמילה היתה מצוה

ראשונה כו" – זאת אומרת, שאז התחיל כבר הענין דחיבור מטה ומעלה, צוותא וחיבור בין דבר גשמי עם רצון העליון.

וכתוצאה מזה – נפעל השידוך דיצחק ורבקה, שזהו כללות הענין דיחוד מ"ה וב"ן (בדוגמת יחוד וחיבור נשמה וגוף) – כללות כל התורה ומצוותי'.

ועפ"ז מובן שמצד גודל העילוי שבענין השידוך דיצחק ורבקה (יחוד מ"ה וב"ן) – הנה דוקא בתפלתו של אליעזר נפעל שלימות הענין ד"עד מהרה ירוץ דברו", שנענה "טרם כלה לדבר", כנ"ל (ס"ג) בארוכה.

ז. ההוראה מכל האמור לעיל בנוגע לפועל:

כאשר יהודי יודע ומרגיש שהוא נמצא בגלות, חושך כפול ומכופל, היינו, נוסף על כללות ירידת הנשמה בגוף, מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, הרי הוא נמצא בחושך כפול ומכופל דזמן הגלות, גלות בתוך גלות, ובפרט בעקבתא דמשיחא, חושך כפול ומכופל דסוף זמן הגלות – יכול הוא לחשוב: כיצד יוכל למלא את תפקידו ושליחותו בעולם (בקיום התומ"צ כו") בהיותו בחושך כפול ומכופל דזמן הגלות, ובפרט כאשר תובעים ממנו שיהי' "עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב"?!?

הנה על זה באה ההוראה מכללות הסיפור דפרשת אליעזר, שדבר זה כבר הי' לעולמים:

כאשר אברהם אבינו שלח את אליעזר לחוץ לארץ כו', שזהו בדוגמת הירידה דזמן הגלות – הנה בהיותו בחוץ לארץ היתה תפלתו באופן ד"זיהי הוא טרם כלה לדבר גו", היינו, שנענה באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", ובאופן נעלה יותר מאשר אצל משה ושלמה – "טרם כלה לדבר".

ובפשטות סיפור הפרשה – שאליעזר התפלל להקב"ה "הקרה נא לפני היום גו", ותיכף ומיד נתמלאה תפלתו – "טרם כלה לדבר והנה רבקה יוצאת גו' ותורד כדה על ידה ותשקהו גו' ותשאב לכל גמליו", ועי"ז ידע אליעזר שהיא "גומלת חסדים, וכדאי ליכנס בביתו של אברהם". ולכן, עוד קודם שלומדים אודות המשך הסיפור דגמר השידוך שבין יצחק ורבקה, נאמר כבר "ויקוד האיש וישתחו לה" – מצד גודל השמחה כו'.

ועד"ז מובן בנוגע לעבודת כאו"א מישראל בזמן הגלות:

לא זו בלבד שאין לו מה להתפעל מכללות ירידת הגלות, בידעו שכאשר מתפלל להקב"ה הרי הוא נענה תיכף ומיד, באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", אלא יתירה מזו: בהיותו יורשו של אברהם [שהרי

אברהם הוא הראשון מבין שלשת האבות, וכל עניניו באים בירושה לכאו"א מבנ"י ער סוף כל הדורות], בדוגמת אליעזר "עבד אברהם" שהרי העבד אינו מציאות לעצמו, וכל מציאותו היא מציאות האדון, ועאכו"כ כאשר מדובר אודות היחס שבין יורש ומוריש, ובפרט כאשר היורש הוא בנו, ובן יחיד, כתורת הבעש"ט שכאו"א מישראל הוא בנו יחידו של הקב"ה] — הרי הוא נענה באופן ד"טרם כלה לדבר".

זאת אומרת: עוד טרם שמסיים את תפלתו מתמלאת כבר התפלה והבקשה ד"הקרה נא לפני היום", וכפירוש התרגום "הקרה — זמין", היינו, שהקב"ה נותן לו את כל הענינים במזומן כו', ונותן לו זאת "היום", וביום זה גופא אינו צריך לחכות כלל, כי הוא נענה "טרם כלה לדבר".

ונקודת הביאור בזה - כשם שנתבאר לעיל שמצד גודל העילוי דחיבור מ"ה וב"ן (שבשידוך יצחק ורבקה) נפעלה תפלתו של אליעזר באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", ויתירה מזו: "ויהי הוא טרם כלה לדבר גו'", הנה כמו כן מובן בנוגע לכללות ירידת הגלות, שתכליתה — חיבור מ"ה וב"ן, חיבור מטה מטה ביותר עם מעלה מעלה ביותר (ירידה צורך עלי' כו'), הנה גם כאן (בירידת הגלות) נפעל הענין ד"עד מהרה ירוץ דברו", ובאופן ד"טרם כלה לדבר".

ולכן, מבלי הבט על גודל ירידת הגלות, ומבלי הבט על מעמדו ומצבו (כאשר עושה חשבון צדק בנפשו כו') — הרי הוא עובד עבודתו בשמחה וטוב לבב, בידעו שנענה ע"י הקב"ה באופן ד"טרם כלה לדבר".

ח. והנה, למרות גודל העילוי שנענה "טרם כלה לדבר", זקוקים ל"אצבע קטנה" שלו, היינו, שיתחיל להתפלל כו', וכאשר הוא מניח את ה"אצבע קטנה" שלו — אינו צריך לחכות אפילו עד סיום תפלתו, אלא הוא נענה "טרם כלה לדבר".

ולכאורה אינו מובן: מאחר שמדובר אודות המשכה נעלית ביותר — א"כ, לשם מה זקוקים בכלל לתפלתו, מדוע אין זה באופן ד"טרם יקראו ואני אענה" (לא רק "טרם כלה לדבר")?!

והביאור בזה: הקב"ה רוצה שתהי' בזה המעלה ד"קב שלו", שאז אין זה באופן ד"נהמא דכיסופא", ולכן צריך להיות ענין התפלה והבקשה כו', וכאשר מתחיל להתפלל, הרי הוא נענה באופן ד"טרם כלה לדבר".

וזהו גם הביאור בנוגע לכללות ענין הגלות:

כללות הכוונה שבירידת הגלות [כולל ירידת הנשמה מאיגרא רמה לבירא עמיקתא, שזהו גם ענין של גלות, כמבואר באגה"ק (סי"ח)] היא – ירידה צורך עלי'. וכמ"ש ביצי"מ "ואחרי כן יצאו ברכוש גדול". ועד"ז מובן בנוגע לגאולה העתידה – "כימי צאתך מארץ מצרים גו".

ולכאורה אינו מובן: מאחר שהקב"ה הוא עצם הטוב, ומטבע הטוב להטיב – הי' יכול לתת את ה"רכוש גדול" גם ללא ירידת הגלות, וא"כ, לשם מה צריכים את כללות ירידת הגלות!?

והביאור בזה: מאחר שהקב"ה רוצה שה"רכוש גדול" שיקבלו בני"י הי' באופן ד"קב שלו", ולא באופן ד"נהמא דכיסופא", לכן הי' צריך להיות כללות הענין דירידת הגלות.

ט. ויה"ר שאצל כאו"א מישראל יקויים הענין ד"ויהי הוא טרם כלה לדבר גו" – היינו, שעוד קודם שיספיק לסיים את הדיבור והלימוד בשיעור חומש היומי, ועד"ז שאר שיעורי "חת"ת", ועד"ז כללות העבודה ד"אברהם אוהבי" [שכתוצאה מזה הרי הוא מתנהג באופן דאהבת ישראל, ומתעסק בהפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה] – הנה עוד קודם לזה יקויים הענין ד"הקרה נא לפני היום", באופן ד"זמין", ובאופן ד"לפני" – "פנים בפנים", ותיכף ומיד – "היום".

ובפשטות – ביאת משיח צדקנו בקרוב ממש, "נאו", וביחד עמו הולכים כל בני"י לארצנו הקדושה, "ארץ אשר גו' עיני ה' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה", "בנערינו ובנקנינו ובבנותינו", "שלימות העם", ביחד עם "שלימות התורה", הן לימוד התורה, נגלה דתורה ונסתר דתורה, והן קיום המצוות, והולכים לארץ הקודש ומוצאים אותה בשלימותה, "שלימות הארץ", ובאופן שזוהי הכנה קרובה לקיום היעוד "כי ירחיב ה' אלקיך את גבולך".

וכל זה נעשה בשמחה וטוב לבב, ובאופן ד"טרם כלה לדבר" – במהרה בימינו ממש, בעגלא דידין.

שיחה ב':

י. כללות הענין דכ"ף מרחשון, יום ההולדת דכ"ק אדמו"ר נ"ע – ישנו בכל שנה ושנה, ונוסף לזה ישנם ענינים מיוחדים התלויים בקביעות השנה, ולדוגמא: בשנה זו חל כ"ף מרחשון ביום השלישי דפ' חיי שרה (שזו לומדים בשיעור חומש היומי את הפסוק "ויהי הוא טרם כלה לדבר" – שנתבאר לעיל בארוכה).

ונוסף לזה – ישנו ענין מיוחד בכל שנה ושנה, שבזה הוא מחולק מכל השנים שלפנ"ז ושלפנ"ז (כדלקמן).

דהנה, הקביעות דכ"ף מדחשון ביום השלישי בשבוע, אינה בשנה זו בלבד, כי ישנם כמה וכמה שנים שבהם חל כ"ף מרחשון ביום השלישי בשבוע,

[דהנה, הרמב"ם (הל' קידוה"ח ספ"ח) כותב: "כל שנה שיהי' ראש השנה בה בשלישי תהי' לעולם כסדרן", היינו, שחודש מרחשון הוא חסר וחודש כסלו הוא מלא. ובכל שנה שהקביעות דר"ה היא ביום השלישי בשבוע, הרי גם הקביעות דכ"ף מרחשון שבאותה שנה תהי' ביום השלישי בשבוע],

וא"כ, אין זה ענין השייך במיוחד לשנה זו דוקא.

והענין המיוחד שבכ"ף מרחשון דשנה זו הוא – סיום שנת הקכ"א להולדת כ"ק אדמו"ר נ"ע, והתחלת שנת הקכ"ב. שהרי כ"ק אדמו"ר נ"ע נולד בכ"ף מרחשון שנת תרכ"א, "כתר"א, ובכ"ף מרחשון שנת תשמ"ב מתחילה שנת הקכ"ב.

יא. והנה, ידועה תקנת הבעש"ט לאמר פרק תהלים המתאים למספר שנותיו - היינו, נוסף על אמירת השיעור תהלים כפי שנחלק לימי החודש (שזהו א' מג' השיעורים השווים לכל נפש בחומש תהלים ותניא, "חת"ת"), צריכים לומר גם פרק תהלים המתאים למספר שנותיו. ושיעור (פרק) תהלים זה מתחדש מידי שנה בשנה – ביום ההולדת.

וידוע גם סיפור כ"ק מו"ח אדמו"ר שהי' שומע מאמר חסידות מאביו כ"ק אדמו"ר נ"ע ביום ההולדת (דכ"ף מרחשון), עד יום ההולדת האחרון בחיים חיותו בעלמא דין – כ"ף מרחשון שנת פר"ת, שאז שמע מאמר חסידות על פסוק מפרק ס' שבתהלים, מאחר שאז התחילה שנת הששים דכ"ק אדמו"ר נ"ע (וכפי שכבר נדפס מאמר זה – בסה"מ פד"ת (ע' קה ואילך. וראה היום יום ע' קה)).

והנה, סדר זה הוא לא רק בחיים חיותו בעלמא דין, אלא גם לאחרי ההסתלקות – כידוע רשימת כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר לאמירת חסידות על פסוק בפרק פ"ד שבתהלים, כאשר פרק זה הי' הפרק המתאים למספר שנותיו (אע"פ שזה הי' לאחרי ההסתלקות).

זאת אומרת: ביום ההולדת מזלו גובר, ונפעל ענין של עלי' באופן שאין זה בערך כלל לגבי דרגתו הקודמת. וענין זה מתבטא בזה שמתחילים לומר פרק חדש בתהלים, ופרק זה שייך לכל משך השנה כולה, עד יום ההולדת בשנה הבאה.

וע"פ האמור לעיל שבשנה זו מתחילה שנת הקכ"ב – מובן, שהפרק תהלים השייך לשנה זו הוא – פרק קכ"ב.

וזהו יחודו של כ"ף מרחשון דשנה זו לגבי כל השנים שלפנ"ז ושלאח"ז – שבו מתחילים את אמירת המזמור קכ"ב שבתהלים.

ומאחר שאמירת פרק זה היא בכל ימי השנה – מובן, שההוראות שלמדים מפרק זה שייכות במיוחד לשנה זו, כדלקמן.

יב. והנה, ע"פ הידוע שבעל יום ההולדת התעסק והשתדל לפעול על כל הסוגים שבבנ"י, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציך ושואב מימך" – מובן, שההוראות הנלמדות מהתוכן דפרק קכ"ב (שבזה צריכה להיות השתדלות מיוחדת בשנה זו) צריכות להיות מובנות לכאו"א מישראל, כולל אפילו "חוטב עציך ושואב מימך".

ולאידך – האמור לעיל שבשנה זו צריכה להיות הדגשה יתירה אודות אופן העבודה המבואר בפרק זה – צריכים להסביר זאת ל"ראשיכם שבטיכם", ואדרבה: צריכים השתדלות מיוחדת להסביר זאת ל"ראשיכם שבטיכם", עוד יותר מאשר ל"חוטב עציך ושואב מימך".

דהנה, כללות העבודה ד"ראשיכם שבטיכם" היא באופן ד"תורתם אומנתם", היינו, שהם עוסקים ב"חיי עולם", שלמעלה מ"חיי שעה".

וא"כ, לכאורה אין נפק"מ אצלם בין שנה אחת לחברתה (שיוכלו לומר שבשנה זו ישנה הדגשה מיוחדת על אופן העבודה המבואר בפרק קכ"ב שבתהלים עיקר עבודתם היא בלימוד התורה, והתורה היא למעלה מכללות התחלקות הזמן כו' - כי החיוב דלימוד התורה הוא בכל הזמנים כולם, כמ"ש "לא ימוש ספר התורה הזה גו' והגית בו יומם ולילה", הן ביום והן בלילה, הן בימי החול והן בשבתות וימים טובים וכו'.

וכמ"ש בהלכות תלמוד תורה ש"כל איש ישראל חייב בתלמוד תורה, בין עני בין עשיר, בין שלם בגופו בין בעל יסורין כו', חייב לקבוע לו עת לתלמוד תורה ביום ובלילה, שנאמר והגית בו יומם ולילה".

ומובן בפשטות שכאשר לומד בתורה אודות הזמן שביהמ"ק הי' קיים, ואח"כ לומד בתורה אודות החושך כפול ומכופל דזמן הגלות – הרי לימוד ב' ענינים אלו צריך להיות באותו להט וחיות, באופן שוה ממש, ואינו רשאי לעשות חילוקים באופן לימוד התורה.

ומאחר שכללות הענין דלימוד התורה הוא למעלה מהתחלקות ושינויי הזמנים כו' – הנה לפעמים צריכים השתדלות יתירה כדי להסביר ל"ראשיכם שבטיכם" (שעיקר עבודתם בלימוד התורה) שבזמן מסוים צריכה להיות הדגשה יתירה בנוגע לעבודה מסויימת, ובעניננו – ההוראות הנלמדות מפרק קכ"ב שבתהלים, שבהם צריכה להיות הדגשה מיוחדת בשנה זו (כדלקמן).

יג. תוכן המזמור קכ"ב שבתהלים הוא – כללות ענין השלום, אחדות ואהבת ישראל, כמ"ש "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", ועד שכללות ענין השלום מודגש במזמור זה כמה פעמים.

ובמזמור זה נאמר גם "ירושלים הבנוי' כעיר שחוכרה לה יחדיו" – שבזה מודגש כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל, כמבואר בירושלמי (חגיגה פ"ג ה"ו) "עיר שחוכרה לה יחדיו – עיר שהיא עושה כל ישראל לחברים" (שיהיו נאמנין על הטהרות ועל התרומה).

זאת אומרת, שכללות הענין של ירושלים הוא – "עיר שחוכרה לה יחדיו", היינו, לפעול אחדות בעם ישראל. והאחדות מתבטאת לא רק בנוגע לענינים רוחניים, אלא גם בנוגע לענינים גשמיים – אכילת קדשים כו', שכל ישראל נאמנין על הטהרות ועל התרומה כו'.

יד. האמור לעיל (שענינה של ירושלים הוא – אחדות ואהבת ישראל) מובן גם ע"פ מרז"ל (תענית ה, א) "אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה. ומי איכא ירושלים למעלה, אין, דכתיב ירושלים הבנוי' כעיר שחוכרה לה יחדיו", ובפרש"י: "ירושלים שלמטה תהא בנוי' כעיר שחוכרה לה, שהיא כיוצא בה חבירתה ודוגמתה כו'", ובאופן ד"יחדיו", היינו, שירושלים של מטה היא באופן דחיבור ואחדות עם ירושלים של מעלה.

והביאור בזה:

מבואר בלקו"ת שה"ש (ו, ג) ש"בנות ירושלים" קאי על "הנשמות שעדיין לא ירדו לעולם הזה להתלבש בגוף ונפש הבהמית כו'".

ועפ"ז מובן שכאשר הנשמות ("בנות ירושלים") יורדות למטה, הרי הן יורדות מירושלים של מעלה לירושלים של מטה, היינו, שירידתן למטה היא כדי למלא את שליחותן – לעשות מה"מטה" ירושלים של מטה.

ובנשמות ישראל ("בנות ירושלים") גופא ישנם ב' דרגות כלליות: "ראשיכם שבטיכם", שהם בבחי' ירושלים של מעלה, ו"חוטב עצין ושואב מימין", שהם בבחי' ירושלים של מטה.

ועל זה נאמר "ירושלים הבנוי' כעיר שחברה לה יחדיו", היינו, שצריך להיות ענין האחדות והחיבור שבין ירושלים של מטה עם ירושלים של מעלה, שזהו כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל – חיבור ב' הקצוות ד"ראשיכם שבטיכם" (ירושלים של מעלה) עם "חוטב עצים ושואב מימין" (ירושלים של מטה).

זאת אומרת: למרות הידיעה שישנם חילוקי דרגות ד"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עצים ושואב מימין", וכל אחד מהם צריך לעבוד עבודתו באופן הראוי לו (כי כאשר מדמה את עצמו ומתעסק באופן עבודה שאינו שייך אליו, הרי הוא גורם בלבול בכללות עבודתו כו') – אעפ"כ, צריך להיות ענין האחדות בין "ראשיכם שבטיכם" עם "חוטב עצים ושואב מימין", וכמ"ש "אתם נצבים היום כולכם", "לאחדים כאחד".

ועוד יש לומר – בביאור הקשר דמרוז"ל הנ"ל עם כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל:

ביאת הקב"ה לירושלים של מטה (ולאח"ז – גם לירושלים של מעלה) – הרי זה כללות ענין הגאולה העתידה. והרי ידוע מארוז"ל (תנחומא ר"פ נצבים) ("אין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת").

טו. אבל עדיין צריך להבין:

כיצד יתכן שיהי' איחוד אמיתי בין כל עם ישראל, "כאיש אחד בלב אחד", כאשר התורה עצמה אומרת שישנם חילוקי דרגות בבנ"י, מ"ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עצים ושואב מימין" והתורה עצמה אומרת שאין דיעותיהם שוות!?

והביאור בזה:

מבואר במדרוז"ל שבתור הכנה והקדמה לכללות הענין דמ"ת, הי' צריך להיות ענין האחדות אצל בנ"י, כמ"ש "ויחן שם ישראל" "ויחן" לשון יחיד, "כאיש אחד בלב אחד". וכאשר בנ"י היו במעמד ומצב דאחדות, אמר הקב"ה שכעת ראויים הם לקבלת התורה.

וכדי שיהי' ענין האחדות אצל בנ"י, באופן נצחי ואמיתי, עד שהתורה (תודה נצחית, ותורת אמת) תאמר שכל בנ"י הם "כאיש אחד בלב אחד" – הרי זה נפעל עי"ז ש"ויחן שם ישראל נגד ההד", הר סיני, שבו ניתנה התורה לישראל, מצד הגילוי ד"וירד ה' על הר סיני".

זאת אומרת: כאשר בני נעמדים "כנגד ההר", הנה מצד הגילוי ד"וירד ה' על הר סיני" נפעל ענין האחדות אצל בני, "כאיש אחד בלב אחד".

וע"ד מ"ש "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם", היינו, שהעמידה "לפני ה' אלקיכם" פועלת את ענין האחדות בבני, "כולכם", "לאחדים כאחד".

טז. והנה, בכ"ף מרחשון דשנה זו מתחילים לומר מזמור קכ"ב שבתהלים, שבו מודגש ביותר כללות הענין דאחדות ואהבת ישראל.

ומאחר שאומרים מזמור זה בכל ימי השנה כולה (החל מיום ההולדת דכ"ף מדחשון) — מובן שבשנה זו צריכה להיות הדגשה מיוחדת בנוגע לכללות ענין השלום, אחדות ואהבת ישראל.

והנה, כללות ענין השלום ואחדות דעם ישראל המודגש בפרק קכ"ב, ישנו גם במשך כל השנים כולם — שהרי בכל יום אומרים בסיום התפלה (בתפלת "אין כאלקינו") את הפסוק "למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", ופסוק זה מובא גם בסיום מסכת ברכות, שהיא התחלת הש"ס כולו אבל אעפ"כ, מאחר שבשנה זו (החל מיום ההולדת) ישנה הדגשה מיוחדת בנוגע לפרק קכ"ב שבתהלים (התחלת שנת הקכ"ב מיום ההולדת), מובן שזה מוסיף יתר הדגשה בנוגע לכללות הענין דאחדות ואהבת ישראל, שבשנה זו צריך להיות ענין זה באופן נעלה יותר.

יז. והמעשה הוא העיקר — להוסיף בכל הפעולות הקשורות למבצע אהבת ישראל, ולעשות זאת באופן ד"למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך", בדרכי נועם ודרכי שלום.

ולא כאותם ששומעים את הדברים וחושבים שהדברים אינם מכוונים אליהם — הנה כל האמור לעיל שייך ואמור לכאו"א מישראל, ולא רק כאשר נמצא במעמד ומצב מיוחד, בשבת ויו"ט ויוהכ"פ וכו', אלא גם בחיי היום-יום דימי החול, ובימי החול גופא — בעת עסקו בעובדין דחול, כאשר הוא "חוטב עציץ ושואב מימך" כפשוטו, הנה גם אז צריכה להיות הנהגתו באופן דאחדות ואהבת ישראל.

וכשם שבמזמור זה מוזכר ענין השלום כמה פעמים, כמו כן צריכים להתעסק בפעולות הקשורות באהבת ישראל כמה וכמה פעמים, היינו, גם לאחרי שדיבר עם הזולת פעם אחת כו', אינו מתעייף וחושב שהוא עשה כבר את שלו, ואת השאר יעשה מישהו אחר, אלא הוא מדבר עמו כמה וכמה פעמים.

וכאשר טוען שדיבורו עם הזולת צריך לפעול תיכף ומיד, ובאופן ד"טרם כלה לדבר" — עליו לדעת שזהו ענין התלוי בו:

כאשר ידבר עם הזולת בדברים היוצאים מן הלב, הנה בודאי שכבר בפעם הראשונה שמדבר עמו יכנסו הדברים בלב הזולת ויפעלו פעולתם, כי דברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם.

ויתירה מזו: כאשר ידבר בדברים היוצאים מן הלב, יתכן שלא יצטרך להאריך בדיבורו, כי דבריו יפעלו תיכף ומיד, "טרם כלה לדבר".

ובראותו שדיבר עם הזולת פעם א', ב' פעמים וכו', ועדיין לא פעל עליו מאומה — הנה לכל לראש צריך הוא להתבונן במעמדו ומצבו, כי יתכן שהחסרון הוא בו, ולכן אין דבריו פועלים על הזולת.

וההתבוננות במעמדו ומצבו צריכה להיות באופן ד"הוי שפל רוח בפני כל האדם", וכמבואר בתניא (פ"ל) שכל אדם צריך "לשקול ולבחון בעצמו אם הוא עובד ה' בערך ובחי' מלחמה עצומה כו' בבחי' ועשה טוב", כי "מה לי בחי' סור מרע ומה לי בחי' ועשה טוב וכו'", כמבואר שם בארוכה, ואכ"מ.

יח. וזוהי ההוראה בנוגע למעשה בפועל:

על כאו"א מישראל להוסיף בכל הפעולות דמבצע אהבת ישראל — שזהו אופן עבודת אברהם אבינו, "אברהם אוהבי", מדת האהבה והחסד, והרי כאו"א מישראל מקבל זאת בירושה מאברהם אבינו, כי הוא יורש אמיתי שיורש את הכל.

וממבצע אהבת ישראל הרי זה נמשך בשאר פרטי המבצעים (בערך למבצע אהבת ישראל): חינוך הכשר, וחינוך על טהרת הקודש, תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים — יבנה וחכמי', הדלקת נדות שבת קודש, כשרות האכילה ושתי', וטהרת המשפחה.

והנה, עי"ז שבנ"י נמצאים במעמד ומצב דאחדות ואהבת ישראל, "כולנו כאחד" — נפעל הענין ד"ברכנו אבינו כו' באור פניך", כמבואר בתניא פרק לב.

ועי"ז זוכים לקיום הבקשה "ה' אלקים צבאות השיבנו האר פניך ונושעה" — בישועה אמיתית ונצחית, גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

שיחה ג':

יט. בהמשך למבצעים שהוזכרו לעיל – הרי כאן המקום להזכיר גם אודות המבצע שדובר אודותיו כמה וכמה פעמים במשך ההתוועדויות האחרונות – לאחד את כל בני"א באיחוד נצחי ואמיתי, עי"ז שכאו"א מבנ"י ירכוש אות בספר תורה.

דהנה, בספר תורה ישנם מאות אלפי אותיות, ולכן, אע"פ שישנם ריבוי אותיות, וכל אות צריכה להיות מוקפת גויל (בפני עצמה), ואין צורת האותיות שוה,

[ונוסף לזה – ישנם חילוקי מנהגים בקהילות ישראל, בין אשכנזים וספרדים, אלו הנוהגים ע"פ האריז"ל, תימנים וכו', בנוגע לאופן כתיבת האותיות וכו',

ומבואר בטעמי המצוות להאריז"ל (בס"פ האזינו) שיש מקום לכל השיטות שבצורת האותיות, וכולם מקורם למעלה וכו'],

אעפ"כ, כל פרטי האותיות מצטרפים להיות "תורה אחת", תורת אמת, תורה נצחית ושלימה, ששלימותה תלוי' בכתיבת כל האותיות כולם.

ולכן, כאשר כאו"א מבנ"י קונה אות בספר תורה – הנה מאחר ש"במעו"ת אלו הי' יכול לקנות חיי נפשו" (כלשון אדמו"ר הזקן בתניא (פל"ז)), "הרי נותן חיי נפשו" עבור קניית אות בס"ת, ועי"ז הרי הוא מתאחד עם כל שאר בני"א באיחוד אמיתי ונצחי – עי"י "תורה אחת", תורה אמיתית ונצחית.

וע"ד שנתבאר לעיל שאע"פ שישנם חילוקי דרגות בישראל, "ראשיכם שבטיכם" עד "חוטב עציץ ושואב מימין", הנה כאשר הם עומדים "לפני ה' אלקיכם", הרי הם במעמד ומצב דאחדות, "כולכם", "לאחדים כאחד" – כמו כן מובן בענייננו, שע"י שכולם משתתפים בכתיבת ס"ת, הרי הם עומדים במעמד ומצב דאחדות – "ויחן שם ישראל נגד ההר", הר סיני, שבו ניתנה התורה.

ולכן, נדרשת השתדלות מיוחדת לפעול על כאו"א מבנ"י שירכוש אות בא' מספרי התורה הנכתבים עתה – כדי לאחד את כל עם ישראל באיחוד אמיתי ונצחי.

כ. והנה, הפעולה וההשתדלות בזה (לפעול על כאו"א מבנ"י שירכוש אות בספר תורה) – צריכה להיות באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", ובאופן ד"טרם כלה לדבר".

והביאור בזה:

נתבאר לעיל שישנם ב' אופנים בהמשכת אלקות: המשכה ע"פ סדר והדרגה, מדרגא לדרגא ומעולם לעולם ע"פ סדר ההשתלשלות, וההמשכה בכל דרגא ודרגא היא ע"פ המדידה והגבלה דדרגא זו;

והמשכה שלא ע"פ סדר והדרגה, למעלה מסדר השתלשלות, ולמעלה ממדידה והגבלה, שאז המשכה היא באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", היינו, שנמשך מלמעלה מעלה עד למטה מטה, בלי שום עיכוב כלל.

וזה קשור גם עם ענין השלום (שנתבאר לעיל) – דהנה, כללות ענין השלום הוא ענינו של אהרן הכהן, והמשכת החסד שע"י אהרן הכהן היא באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", כמבואר בלקו"ת ד"ה והנה פרח מטה אהרן ש"מטה אהרן" קשור עם ענין השקדים, המורה על ענין המהירות, "שוקד אני על דברי לעשותו", היינו, שיהי' נמשך השפעת החסד במהירות עד למטה מטה באין מונע ומעכב. וזהו כללות הענין בדרכת כהנים.

[ולהעיר שבכללות הענין דברכת כהנים מצינו כמה ענינים בדוגמת המבואר לעיל:

בברכת כהנים ישנם ב' הפכים: עיקר ענינם של הכהנים הוא – "לעמוד לשרת לפני ה'", עבודה בבית המקדש. ואעפ"כ, גם בזמן הגלות ובחוץ לארץ ישנו החיוב דברכת כהנים (עם כל התוקף שבזה כו'), אע"פ שבזמן הגלות אי אפשר לדעת באופן ברור אם הכהנים הם מיוחסים וכו'.

זאת אומרת: גם כאשר אין ביהמ"ק קיים, וגם כאשר ישנו ספק בנוגע ליחוס הכהנים כו' – נוהגים הכהנים לברך את ישראל בברכה (אע"פ שספק ברכות להקל), ובנ"י המתברכים מברכים את הכהנים בברכת "ישראל כח" וכיו"ב, והעיקר – "ישמו את שמי על בני" ואני אברכם", היינו, שהקב"ה מברך את הכהנים כו'.

והרי זה בדוגמת המבואר לעיל שמבלי הבט על גודל הירידה דהליכת אליעזר עבד אברהם לחוץ לארץ, נפעל שם הענין ד"עד מהרה ירוץ דברו" (בדוגמת המשכה דברכת כהנים), ובאופן ד"טרם כלה לדבר".

ונוסף לזה: כללות הענין דברכת כהנים קשור עם הענין דאהבת ישראל (שנתבאר לעיל) – שהרי נוסח הברכה "אשר קדשנו במצוותיו וצונו לברך את עמו ישראל באהבה", ובמודגש בזהר שבהעדר הענין דאהבת ישראל ח"ו, אסור לכהן לישא את כפיו.

וזהו כללות הענין ד"למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך" – אחדות ואהבת ישראל, כולל גם "רעך ורע אביך – זה הקב"ה", היינו, שהקב"ה קורא לבנ"י "אחי ורעי".

ובנוגע לענינו:

מאחר שכאו"א מישראל הוא יורשו של אברהם אבינו, שעבודתו היתה בקו האהבה והחסד, "אברהם אוהבי", והרי החסד דאברהם הוא חסד שלמעלה ממרידה והגבלה [עד שאמר "לו ישמעאל יחי' לפניך", ועאכו"כ כאשר מדובר אודות "כי ביצחק יקרא לך זרע"] – מובן, שאברהם אבינו מוריש לכאו"א מבנ"י את כללות ענין החסד שלמעלה ממדידה והגבלה, ולכן פעולתו ועבודתו היא באופן ד"עד מהרה ירוץ דברו", ובאופן ד"טרם כלה לדבר".

כא. ובפשטות:

כאשר מדבר עם הזולת ורוצה להשפיע עליו לרכוש אות בספר התורה – הנה כאשר הזולת מתחיל לשמוע אודות כללות ענין זה, הרי הוא עונה תיכף ומיד שלא צריכים לדבר על לבו וכו', כי הוא רוצה וחפץ לרכוש אות בספר תורה. זאת אומרת, שדבריו פועלים עוד "טרם כלה לדבר".

והרי הובטחנו שדברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב ופועלים פעולתם, ובפרט ע"פ מארוז"ל שגם כאשר "אני ישנה בגלותא", הנה "לבי ער" להקב"ה, ובמילא – גם לתורתו ומצוותיו.

ובפרט כאשר מדובר אודות ענין התורה, שאורייתא וקוב"ה כולא חד, ולכן, כאשר בנ"י מתקשרים עם התורה, הרי התורה "היא המקשרת אותן להקב"ה".

ובפרט כאשר מדובר אודות כתיבת ספר תורה – לא רק מחשבה בקשר לתושב"כ, ולא רק דיבור, מעשה זוטא, בתושב"כ, אלא מעשה בפועל ממש – כתיבת ספר תורה, ובאופן שמשקיע בזה "חיי נפשו".

והמעשה הוא העיקר – היינו, לא רק באופן ד"כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה", היינו, שמסתפק בדיבור עם הזולת בלבד, ובזה יצא ידי חובתו וכו', אלא העיקר הוא שיהי' מעשה בפועל – שעוד יהודי ועוד יהודי ירכוש אות בספר תורה.

וכאמור לעיל שזהו דבר ברור שכאשר ידבר עם הזולת ויספר לו אודות כללות הענין דכתיבת ספר תורה – הרי הוא יגלה שהזולת רוצה וחפץ לרכוש אות בס"ת, עוד יותר ממה שהוא (המדבר עמו) רוצה שיעשה זאת.

כב. בנוגע לפועל:

על כאו"א להשתדל ביתר שאת וביתר עוז, בשמחה ובטוב לבב, ובזריזות הכי גדולה – שלכאו"א מבנ"י יהי' אות בא' מספרי התורה הנכתבים עתה.

וכמדובר כמ"פ שיכולים לכתוב כמה ספרי תורה – ע"פ חילוקי המנהגים שבין אשכנזים וספרדים וכו', כך שכאו"א מבנ"י יוכל לרכוש אות בספר תורה שנכתבה ע"פ מנהגו וכו' – כאמור לעיל מ"ש בכתבי האריז"ל שכל חילוקי הדעות בנוגע לצורת האותיות מקודם למעלה כו'.

וכבר הי' לעולמים – שהרי נוסף לכתובת הספר תורה שהיתה מונחת בעזרה, כתב משה רבינו עוד י"ב ספרי תורה, עבור כל שבט ושבט בפ"ע, מאחר שכל שבט במסילתו יעלה ובדרכו ילך. ואעפ"כ נאמר "לקוח את ספר התורה הזה" – לשון יחיד.

ועד"ז מובן בענינו – שאע"פ שכותבים כמה ספרי תורה (ע"פ חילוקי המנהגים וכו'), הרי זה באופן ד"תורה אחת", ועי"ז נפעל ענין האחדות בעם ישראל באופן אמיתי ונצחי.

וכמדובר בהתוועדות שלפנ"ז שאפשר לזכות אותיות בספר תורה גם עבור אלו שנמצאים בעולם האמת – וענין זה מתאים ע"פ הלכה וכו'.

ועאכו"כ שצריכים להשתדל לזכות אות בספר תורה עבור כאו"א מילדי ישראל הנולדים עתה – ע"פ המבואר בכ"מ שחיבור הנשמה בגוף (משעה שנולד) נפעל ע"י האות שלו בתורה, כי "ישראל" ר"ת "יש ששים ריבוא אותיות לתורה", ולכן צריכים לרכוש עבורו אות בס"ת, כדי לגלות אח הקשר והשייכות שלו לאות בס"ת.

ועי"ז יתאחדו כל בנ"י, אנשים ונשים וטף, באיחוד אמיתי ונצחי ובתכלית השלימות – בדוגמת המדובר לעיל אודות "ירושלים הבנוי" כעיר שחברה לה יחדיו, שזהו ענין השלימות שבעולם, ועד"ז שלימות דבנ"י – כאשר הם מתנהגים ע"פ התורה, החל מקיום הציווי "כתבו לכם את השירה הזאת גו'".

כג. ויה"ר שב"טרם כלה" לסיים את כתיבת ספרי התורה – יבוא כבר משיח צדקנו,

והוא ילמד תורה את כל העם כולו – ע"י הספר תורה שמונחת בעזרה (שממנה מגיחים את כל ספרי התורה שבעולם), שנכתבה ע"י משה רבינו – ומשה ואהרן עמהם,

ואז יהי' גם גילוי הקב"ה, נותן התורה (שהרי כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו) – כמ"ש "ונגלה כבוד ה' גו'", וכתב "ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך", "בראי' חושית" (תניא פל"ו).

[ולכאורה דרוש ביאור: מהי ההדגשה שגילוי אלקות יהי' "בראי' חושית" – הרי אפילו קודם הגילויים דלעתיד לבוא עושים בנ"י את נפשם עיקר וגופם טפל, זאת אומרת, שהראי' השכלית היא העיקר, והראי' הגשמית, "ראי' חושית", היא ענין של טפל בלבד, ועאכו"כ לעתיד לבוא, כאשר כל הענינים יהיו בגילוי, "ונגלה כבוד ה' גו", "והיו עיניך רואות את מוריך" – וא"כ, מהי ההדגשה ש"כבר הי' לעולמים מעין זה בשעת מתן תורה, כדכתיב אתה הראת לדעת גו' הראת ממש בראי' חושית"? – ואין כאן המקום לבאר ענין זה].

וכאמור לעיל שהמעשה הוא העיקר – להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בכל המבצעים האמורים לעיל, ובמיוחד בפעולות הקשורות עם כתיבת הס"ת, להשתדל שכאו"א מבנ"י ירכוש אות בס"ת. וכאשר מזדרזים לאחד את כל בנ"י "לאחדים כאחד" – הרי זה ממהר ומזרז את הגאולה האמיתית והשלימה בביאת משיח צדקנו, כי הא בהא תליא.

ויה"ר שהזריוות בכל פעולות אלו תהי' גם בשמחה ובטוב לבב, ובאופן שלמעלה ממדידה והגבלה, היינו, לפרוץ את הגדרים דמדידה והגבלה – ועי"ז זוכים לקיום היעוד "יעלה הפורץ לפנינו", שאז תהי' פריצת גדרי המדידה והגבלה דכללות ענין הגשמיות, היינו, שיהי' אמנם מציאות הגשמיות, אבל הגשמיות גופא יהי' באופן ד"פרזות תשב ירושלים".

זאת אומרת, שזוכים לקיום היעוד "פרזות תשב ירושלים" כפשוטו – בירושלים של מטה, ובאופן ד"חברה לה יחדיו", חיבור ואחדות עם ירושלים של מעלה.

ועד"ז בנוגע לעבודת כל אחד ואחת מישראל – שעבודתו היא באופן ד"ירושלים", שלימות היראה, הן בנוגע לעניני מעלה – ירושלים של מעלה, "טוב לשמים", והן בנוגע לעניני מטה – ירושלים של מטה, "טוב לבריות".

וכמודגש גם בזה שהקביעות דכ"ף מרחשון היא ביום השלישי בשבוע, שענינו – הוכפל בו "כי טוב", "טוב לשמים וטוב לבריות".

ובקרוב ממש זוכים לראות את קיום היעוד "ירושלים הבנוי' גו'" למטה מעשרה טפחים, וכמ"ש "עוד אבנך ונבנית גו'", ובפשטות – בנין ירושלים עיר הקודש, "קרית מלך רב", "קרית חנה דוד" – דוד מלכא משיחא, במהרה בימינו ממש.

שיחה ד':

כד. האמור לעיל קשור גם עם שמו של בעל יום ההולדת – "שלום דוב בער":

"שלום" – כמדובר לעיל שבמזמור קכ"ב שבתהילים (שמתחילים לומר ביום ההולדת דשנה זו) מודגש כמה פעמים כללות ענין השלום.

ובפרט ע"פ הידוע שהנקודה העיקרית בעבודת בעל יום ההולדת היתה – לקשר ולאחד (לעשות שלום) בין לימוד נגלה דתורה עם לימוד פנימיות התורה, לימוד החסידות, "נשמתא דאורייתא", היינו, שבאותה ישיבה ילמדו בהמשך אחד נגלה דתורה ופנימיות התורה, ובאופן שכ"א מהם משפיע ומוסיף שלימות בחלק השני (מאחר שאין זה ב' חלקים, אלא עצם אחד, והעצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו), כמבואר בארוכה בקונטרס עץ החיים, ובכ"מ.

ובפשטות: בעת לימוד החסידות ניכר עליו שהוא לומד נגלה דתורה בחיות כו', ועד"ז בעת לימוד נגלה דתורה ניכר עליו שלימודו הוא לאחרי הקדמת לימוד פנימיות התורה, "נשמתא דאורייתא", כי לאחרי הקדמה זו הרי לימוד הנגלה הוא באופן אחר לגמרי – "כל עצמותי תאמרנה", בחיות יותר וכו'.

וע"ד המסופר בכתבי האריז"ל שהאריז"ל הי' לומד (בימי החול) ששה פנים בנגלה דתורה ופנים אחד בנסתר דתורה כו'.

כה. וענין זה מודגש גם בשם "דוב":

ידוע מארוז"ל (קידושין עב, א) "מסורבלין (בבשר) כדוב כו' ואין להם מנוחה כדוב", שזהו דבר והיפוכו: מסורבל בבשר מורה שהוא כבד תנועה, כי ריבוי הבשר מכביד על התנועה והחיות שמצד הנשמה, וזהו החידוש שעם היותו מסורבל בבשר, אין זה מונע את ענין התנועה כו' שמצד הנשמה – "אין להם מנוחה".

וזה קשור גם עם החיבור דנגלה דתורה עם פנימיות התורה:

החילוק שבין נגלה דתורה ופנימיות התורה הוא – גופי תורה ונשמתא דאורייתא, היינו, נגלה דתורה הוא גופי תורה, בדוגמת ענין הבשר (בשר הגוף), ופנימיות התורה הוא נשמתא דאורייתא, בדוגמת ענין החיות והתנועה כו' (היפך ענין המנוחה).

וזהו "מסורבלין כדוב כו' ואין להם מנוחה כדוב" – "מסורבלין כדוב" קאי על לימוד ששה פנים בנגלה דתורה (גופי תורה – בשר), ואעפ"כ "אין להם מנוחה כדוב", מצד הלימוד דפנים אחד בנסתר דתורה (נשמתא דאורייתא).

[ובזה גופא ישנו חילוק בין ימי החול ויום השבת – שבימי החול לומדים "שליש חסידות ושני שלישים נגלה", משא"כ ביום השבת שאז הסדר הוא באופן שונה – כפי שכל אחד למד או שמע מהמשפיעים כו' כיצד צריכה להיות ההנהגה בזמן הזה].

ועוד יש לומר: "מסורבלין כדוב" קאי על כללות ההתעסקות עם עניני העולם, והחידוש הוא שלמרות התעסקותו בעניני העולם, הרי הוא במעמד ומצב שאין לו מנוחה כדוב – בנוגע לעניני הנשמה כו'.

[וכדוגמת מארז"ל (גיטין נז, א) אודות ארץ ישראל – "ארץ צבי כתיב בה, כו' בזמן שיושבין עלי' רווחא כו'", היינו, שכאשר נוסף עוד ענין ביהדות ובעם ישראל כו', נוסף גם בארץ כפשוטה כו'.

ועד"ז מובן גם בנוגע לבני"ש שנקראים בשם "ארץ", כמ"ש "כי תהיו אתם לי ארץ חפץ" [כידוע תורת הבעש"ט שפסוק זה נאמר אודות כאו"א מבני"ש בפ"ע, ועאכו"כ כאשר מתחבר עם עוד כמה יהודים, ובפרט עשרה מישראל, שאז הרי הם נעשים "עדה קדושה", ועליהם נאמר "אלקים נצב בעדת א-ל" – שההוספה בענינים רוחניים ("אין להם מנוחה") באה בד בבד עם ההוספה בענינים גשמיים ("מסורבלין כדוב")].

כו. וזהו החיבור דב' השמות "שלום" ו"דוב" – היינו, שביחד עם הענין ד"מסורבלין (בבשר) כדוב", ישנו גם ענין ה"שלום", השייך לקו האמצעי, שעולה עד הכתר כו', וכפי שנתבאר לעיל במאמרו של בעל יום ההולדת, שכאשר ההמשכה היא ע"י קו האמצעי, הרי ההמשכה היא למעלה ממדידה והגבלה, "עד מהרה ירוץ דברו", שנענה במענה פיו כו', ועוד "טרם כלה לדבר".

ונוסף לזה ישנו גם השם "בער" – שהוא שם לע"ז (דלא כשאר השמות שהם בלשון הקודש), היינו, שממשיכים את כל הענינים למטה מטה ביותר, גם בלשון של תרגום כו'.

ובאופן שב' השמות נעשים לשם אחד – "דובער", והרי זהו ענין שנוגע להלכה בכתיבת שטרות וכיו"ב, שאין יכולים לכתוב שם זה בב' שיטות כו', כמבואר בכ"מ. ועד שכל השמות הנ"ל מתחברים יחד, ונעשים שמו של אדם אחד.

כו. ההוראה מכל הנ"ל בנוגע לפועל:

הנהגת כאו"א צריכה להיות באופן ד"בטר רישא גופא אזיל", היינו, שצריכים להתנהג ע"פ הדרך "אשר הורנו כו' ונלכה באורחותיו" (אגה"ק סז"ך), ובאופן ד"נצח סלה ועד" (כפי שמסיים באגה"ק הנ"ל), כמרז"ל כל מקום שנאמר נצח סלה ועד אין לו הפסק כו'.

ובנוגע לפועל:

הוספה בלימוד התורה, נגלה דתורה ופנימיות התורה גם יחד, ובאופן ד"יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו ולא כערכו נמצא כלל", כולא חד ממש.

ועד"ז התעסקות ביתר שאת וביתר עוז בכללות הענין דהפצת המעיינות חוצה (כידוע שזה הי' א' הענינים שבעל יום ההולדת השתדל בהם ביותר כו'), כולל הפצת כל עניני היהדות חוצה.

וההתעסקות בכל ענינים אלו היא באופן ד"שלום", כולל החיבור והאחדות שבין העבודה דיחו"ע ויחו"ת, כמבואר ברשימות הצ"צ על פרק קכ"ב שבתהלים, שזהו הענין דירושלים של מעלה וירושלים של מטה, היינו, שהעבודה בזה היא באופן ד"עיר שחברה, לה יחדיו".

ובקרוב ממש נזכה לקיום היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר", ומשה ואהרן עמהם, ובעל יום ההולדת בתוכם,

והולכים כולם ביחד ללמוד תורתו של משיח, פנימיות התורה — ע"י הקדמת העבודה דהפצת המעיינות חוצה, שזה ממהר את ביאת משיח צדקנו.

כח. ויה"ר שכל הפעולות הקשורות עם אהבת ישראל אמיתית, כולל ובעיקר — לפעול שכאו"א מישראל ירכוש אות בספר תורה — יפעלו את כללות ענין האחדות בעם ישראל.

ובקרוב ממש נלך עם ספרי התודה לקבל פני משיח צדקנו — בחי' יחידה הכללית שבנשמות ישראל, ביחד עם הקב"ה, "יחידו של עולם", שהרי היציאה מהגלות היא באופן ד"ושב ה' אלקיך את שבותך", ביחד עם "יחידה ליחדך".

וכל זה יהי' במהרה בימינו ממש, בגאולה האמיתית והשלימה — שהיא באה בזכותו של יצחק, וזה קשור עם כללות הסיפור דפרשת אליעזר, השידוך שבין יצחק ורבקה כו'.

ומפרשת חיי שרה מגיעים לפרשת תולדות - "אלה תולדות יצחק", ובאופן ד"יצחק בן אברהם", היינו, מיתוק הגבורה (יצחק) בחסד (אברהם), שזה נפעל ע"י כללות ענין העקידה, שאז הרי הם נעשים לדבר אחד כו'.

וזהו כללות ענין האחדות דכאו"א מישראל עם כלל ישראל — ע"י קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך", למטה מעשרה טפחים כפשוטה, וכמרז"ל מה הקב"ה גומל חסדים אף אתה כו', ובטוב הנראה והנגלה.

ובקרוב ממש נזכה לרקוד — עם ספרי התורה — לקבלת פני משיח צדקנו, במהרה בימינו ממש.

צוה לנגן ניגון הכנה. ניגון אדמו"ר הזקן. נייע זשוריצי כלאפצי. כ"ק אדמו"ר שליט"א התחיל לנגן "ניעט נייעט ניקאווא". אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

טרם צאתו התחיל לנגן "כי בשמחה תצאו".

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

לזירוז התגלותו בפועל ממש,

יה"ר שיראה רוב נחת מבניו תלמידי התמימים ומשלוחיו,
חסידיו ומקושריו, וכלל ישראל ובפרט ב"הוספה בחיי
המלך' על ידי הכרזת הקודש: "יחי אדוננו מורנו ורבינו
מלך המשיח לעולם ועד" ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו
וישמיענו תורה חדשה מפיו בגאולה האמיתית והשלימה
תיכף ומי"ד ממ"ש!